

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12 Fylke: *Liv, Frøindlag*
 Tilleggsspørsmål nr. Herad: *Strinda*
 Emne: *Gamalt engkulturer* Bygdelag:
 Oppskr. av: *Hans N. Osnes* Gard:
 (adresse): *Stavn om Trondheim* G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Opplysninger fra landbruksutredt Jugo. Cyrank

SVAR

1. Eng brukt sodeig på innmarka. Markeslåt har vort sodeig navn på utslåt, men slike slåt har det vort vort lite av i Strinda. Ekker er brukt om kunsteng. Grop ekker er brukt om kløver, ekker, men også om ekker som har gjort seg gjøt, og som til å begynne med har hatt mye av grovskikket ugrasplanter. — Markastar om marka for fra starvokseme myrer (Leksvik)
 Skurtorv omtrent ikke brukt i Strinda.
2. Enggjøding er brukt. Kvist m. om dels brent og dels liggende til den rotne vekk. Dungen kalla "Kvostdongi", "rotdongi" o. l. Namnet på arbeidet: "og Vi og engst". Vanlig vart arbeidet utført om våren. Skulle ein åker bli lagt igjen, måtte steinene plukkast bort og kjøst vekk.
3. Heist til slutten av forrige hundra-år var det garden som ikkje brukte isåing av grasfö med gjennomlegging til eng. Åkrane fekk ligge til dei grodde til av seg gjøt. Litt oppsop frå høglemmen kunne likvel vort brukt. Engjerne vart ofte vort gamle og mangrodde og leid ofte av grasame i forke år.
4. Ein kjenner til at det omkring 1760 var laget "Lukk grøfter". Opne grøfter var brukt for. Men

grøftinga lag skrek tilbake til begynnel-
sen av 1900-åra.

5. I eldre tid vart mykje gjødsel kjøpt på
byen, men korleis gjødselen vart delt mellom
eng og åker er ukjent. Etter at kunstgjødsel
kom vart all engmark gjødslet. Saurmök
like av, den var elles helst mylla på meirke.
Kor skrek enga vart gjødslet er ukjent.

6. ~~Ukjent~~ Namnet fraueng er brukt om
7. gjødsle eng.

7. Ein kjemner ikkje til at kura vart sett
med sørly tanke på gjødselsiget. Grasd
som vaks midtfor gjøret vart kalla fraueng
eller fraugraseng. For å få sunnig og spreidd
bete utover vart like små grefter.

8. Mykje vart gjødslet straks etter slått-
onna, og enggjødslinga elles mest om
hausten. Gjødsle vart kjøpt ut med
bikkvogn og spreidd med greipsvokke som
hadde kuden med grubeslag. Stålgaffel i bruk
fra siste halvdel av forrige hundreår.

9. Overgjødsling av eng med vintergjødsel er
brukt i Trionda i lengre tid

Fukt var nok klam over at vår- og haust-
biting ofte var skadely for enga. Det var
sikkert spørsmålet som var årsak til
denne bitinga. - Etter at isåing av grasfrø
var begynt, kunne biting av mykje ikkje gå an
for ikkje å få grasete opp i vi.

10. Engbiting vart brukt enno utover hausten,
der imot lite om våren. Elles vinn beite-
kuerene meir og meir innpass.

11. Gjødselrutene vart nok liddels spreidd
utover, men vanleg var det ikkje.

Ein kjemner ikkje noko særskilt reidskap

til dette bruk.

12. I Strinda iktje har seterbruk eller nem-
nande utslåttas, har sommarsjøis heller iktje
vare brukande. Ein har brukt vintersjøis.

13. Storfeet vart vanleg innsett om natta
- i vintersjøis.

14. Ukjent her.

15. Ukjent

16. 17. 18. Ukjent

19. I Leksvik har ein namnet "Kruvi"
(ein kruvi, a ska ut på kruvin, a
Kjem i på kruva" plural kruva)

"Kruvin" er samlingsplass i havnehagen
med grind der dyra skal gå i gjennom
når dei skal heim til kvelds f. m.

Namnet er og brukt ^{på} ein gard i Malen
herad, Nord-Trøndelag.

20. I Leksvik vert det kalla Tøstofta.

Namnet er gammalt. Tøstofta vart gjødd
av sømargjøddel ved slutten av seter-
tida.

21. Tild og fiskavfall vert vel sjelden
brukt som gjøddel i Strinda, men i tiepelle
omst på aker.

Lined writing area with horizontal blue lines and vertical blue borders.

J. N.
Grimda

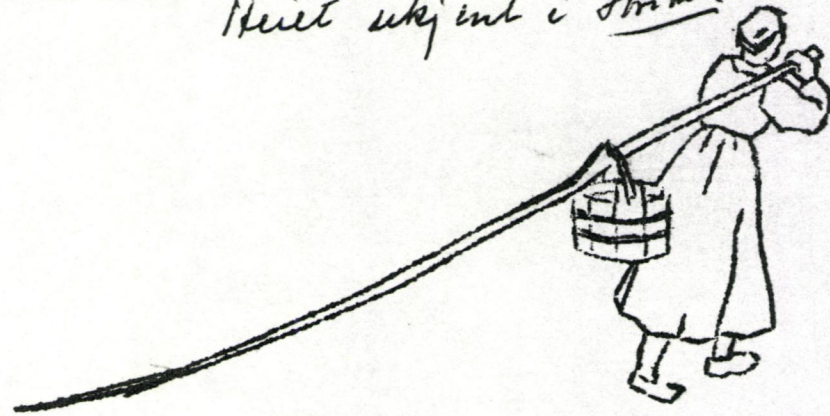
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på båtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampla over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det?

Heiet ukjent i Grimda

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel? *nei.*

Har ein bruka kumøkk til brensel? *nei.*

Stavne fra Trondheim 15/2 1949
H. N. Osnes

2877

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING